

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

ETICKÉ DILEMY V SAMOSPRÁVE

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

Apríl 2025, Remata, Transparency víkend 2025

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

ČO?

- Simulácia **reálnych dilem** a rozhodovania
- Cez **optiku reálnych účastníkov** a za pomoci dostupných informácií navrhnúť / analyzovať / zhodnotiť **riešenie**

PREČO?

- Namiesto pasívneho prijímania informácií **aktívne objavovať stanovisko** a konštruovať riešenie
- **Kritické myslenie**, aktívne počúvanie, argumentovanie, presviedčanie

LIMITY

- Kvantum informácií vs. obmedzené dáta
- Celkový kontext
- *Dôležité pre funkčnosť prípadovej štúdie je, nedomýšľať si nové zásadné okolnosti, ktoré zmenia hru (napríklad, ale ved' on vtedy prijal úplatok... a pod.)*

ČO NÁS ČAKÁ

PREDSTAVENIE
DILEM ROZDELENIE
DO SKUPÍN

10
MIN

- Predstavenie etických dilem, o ktorých budú skupiny rozhodovať (6 skupín + 1 komisia)

PRÁCA V SKUPINE

20
MIN

- Ku každému prípadu budú priradené 2 skupiny – jednu tvoria oznamovatelia prehrešku a druhú obhajcovia danej praxe (ZA a PROTI)

PREDSTAVENIE
STANOVÍSK ETICKEJ
KOMISIÍ

6 X
5 MIN

- Skupiny si vyberú zástupcu, ktorý odprezentuje ich stanovisko pred etickou komisiou

RIEŠENIE KOMISIE +
ETICKÉ PRAVIDLÁ

15
MIN

- Etická komisia vyhodnotí prezentácie skupín a navrhne zastupiteľstvu riešenie
- Zastupiteľstvo medzitým diskutuje o návrhoch na úpravy v etickom kódexe

HLASOVANIE A
PRIPOMIENKOVANIE

15
MIN

- Zastupiteľstvo odhlasuje postoj mesta k návrhom riešení komisie (s možnosťou pozmeňovacích návrhov)

ZHRNUTIE

5 MIN

ETICKÝ KÓDEX MESTA HAJDÁKY

Etický kódex zamestnanca Mesta Hajdáky

Zamestnanec Mesta Hajdáky:

- 1) koná vždy vo **verejnom záujme** a nezúčastňuje sa žiadnej činnosti, ktorá by mohla byť v rozpore s plnením jeho pracovných povinností,
- 2) zdržiava sa konania, ktoré by viedlo ku **konfliktu verejného záujmu** s osobnými záujmami zamestnanca a jemu blízkych osôb,
- 3) je **lojálny voči zamestnávateľovi**, dodržiava legislatívu a všetky interné predpisy zamestnávateľa,
- 4) nevyžaduje a **neprijíma žiadne dary**, ani iné výhody, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodovanie a profesionálny prístup k plneniu si svojich pracovných povinností,
- 5) **chráni majetok** Mesta Hajdáky pred poškodením, zničením a zneužitím a v prípade podozrenia na nevhodné nakladanie s majetkom Mesta Hajdáky informuje zamestnávateľa,
- 6) rozvíja a **prijíma konštruktívnu kritiku** v rámci pracovných procesov,
- 7) uvedomuje si, že svojím konaním a **správaním reprezentuje verejnú inštitúciu** ako celok,
- 8) uvedomuje si, že navonok aj dovnútra reprezentuje Mesta Hajdáky, a **preto chodí do práce upravený**, vhodne oblečený, pričom rešpektuje požiadavky zamestnávateľa - vhodné oblečenie zamestnávateľ zdefinuje a zverejní na dostupnom mieste pre zamestnancov,
- 9) **váži si každého občana** a pomáha zorientovať sa občanovi na úrade, prípadne ho nasmeruje k cieľu jeho návštevy,

- Mesto Hajdáky: 21-tisíc obyvateľov
- Primátor Imrich Drmoľa (Za slušné Hajdáky), majú väčšinu aj v zastupiteľstve
- Mesto má etický kódex aj etickú komisiu

- 11) zachováva a **posilňuje dobré meno Mesta Hajdáky** a to tak na pracovisku, ako aj mimo neho,
- 12) váži si a **rešpektuje ostatných zamestnancov** a ich prácu, ktorá je pre mesta Hajdáky rovnako dôležitá ako tá jeho,
- 13) **pomáha novým zamestnancom** v procese ich adaptácie,
- 14) **zdraví sa navzájom s ostatnými zamestnancami** v súlade so spoločenskými pravidlami a zdraví každú návštevu, ktorú v priestoroch úradu stretne,
- 15) váži si a **je hrdý, že je zamestnancom** Mesta Hajdáky,
- 16) **poukazuje na nedostatky**, ktoré si všimol, prípadne navrhuje spôsob ich odstránenia,
- 17) **rešpektuje rozhodnutia svojich nadriadených** a v prípade výhrad dodržiava úradný postup a rieši ich najskôr s príslušným nadriadeným,
- 18) **nekoná tak, aby bola narušená dôvera verejnosti** voči Mesta Hajdáky,
- 20) **rešpektuje, že komunikáciu** Mesta Hajdáky voči médiám má výhradne v kompetencii a zároveň za ňu **zodpovedá hovorca Mesta Hajdáky**.

Etický kódex je súhrn základných pravidiel správania sa zamestnanca Mesta Hajdáky, ktoré je povinný dodržiavať z hľadiska etiky spoločenského styku s občanmi, právnickými osobami a ostatnými zamestnancami. Zároveň vystihuje aj nastavenie firemnej kultúry inštitúcie.

Prijaté mestským zastupiteľstvom Hajdákoch, 17. 3. 2013

A: DOTÁCIA PRE ZELENÉ HAJDÁKY

Peter je novým (opozičným) **poslancom zastupiteľstva** a **členom dotačnej komisie mesta**. V oboch orgánoch sa **podieľa aj na procese pridelovania dotácií mesta** (komisia odporúča, zastupiteľstvo schvaľuje).

O dotáciu sa uchádza aj občianske združenie „Zelené Hajdáky“, ktoré dotáciu mesta už v **minulosti viackrát získalo a projekty úspešne realizovalo**. Tento rok žiadajú 5 000 eur na skultúrnenie **zanedbaného parčíku**, v ktorom sa dnes stretávajú nočné živly.

V združení „Zelené Hajdáky“ pred nástupom do zastupiteľstva roky pôsobil aj Peter, s jeho členmi si tyká. V **komisii sa preto zdržal hlasovania**, projekt prešiel o jediný hlas.

Neistú podporu má v zastupiteľstve, keďže najväčší klub podporujúci primátora Imricha Drmolu chce väčšími dotovať nohejbalové talenty, keďže Hajdáky hrajú o titul. **Peter je preto rozhodnutý v zastupiteľstve projekt „Zelených Hajdák“ podporiť**. Poslanci s primátorovho klubu na sociálnych sieťach píše, že ide o problém.

Dilema A

Ako by sa mal Peter a orgány mesta postaviť k jeho rozhodovaniu v komisii a zastupiteľstve?

B: POSLANECKÉ OPRAVY

V Hajdákoch už tretie volebné obdobie platí **úzus medzi primátorom Imrichom Drmoľom a väčšinou v zastupiteľstve**, že každý poslanec má právo každý rok **rozhodnúť o investičnej akcii vo svojej mestskej časti** (opravy výtlkov, opravy lavičiek, osadenie zábradlia, výsadba kvetov, atď.) v hodnote do 5 000 eur.

Väčšina poslancov si túto prax pochvaľuje, **dostávajú vraj aj množstvo pozitívnych ohlasov od voličov**. Viacerí s nimi priority pre daný rok aj neformálne konzultujú.

Túto prax nedávno na sociálnych sieťach **ostro kritizovali obyvatelia z ulice „Hajdácke vršky“**, kde sú síce **honosné vily, ale aj výmole na cestách**. Dlhoroční poslanci za túto mestskú časť vraj **ulicu ignorujú, lebo vo voľbách tu dostávajú málo hlasov**. Viacerí obyvatelia z **vedľajšieho sídliska sa však systému v komentároch zastávajú** a vyzdvihujú, že poslanci zohľadňujú aj socio-ekonomické faktory.

Dilema B

Ako by sa primátor a poslanci mali postaviť ku kritike občanov z „Hajdáckych vrškov“?

C: ANONYMNÁ WHISTLEBLOWERKA

Nemenovaná zamestnankyňa MsÚ Hajdáky si všimla, že jej **nadriadený zrejme umelo rozdelil zákazku** na údržbu spustnutého areálu mestskej školy tak, aby sa zmestili do limitov pre priame zadania. Radila sa aj s kamarátmi – právnikmi, ich **názory na zákonnosť postupu sa líšili**.

O situácii sa snažila opatrne hovoriť aj so svojim **nadriadeným**. **Ten uznáva, že tak konal zámerne, no postup obhajuje**. A to aj tým, že ak by šli cez zdĺhavé verejné obstarávanie, **nemuseli by stihnúť dočerpať dotáciu od štátu**, ktorú chcú v školskom areáli využiť na spolufinancovanie. **Zákazky teraz navyše realizuje hajdácka firma**, ktorá zamestnáva miestnych.

Zamestnankyni sa vysvetlenie nepozdáva a v situácii sa necíti komfortne, no **nechce radnici ani škole škodiť**. **Obáva sa aj hnevu kolegov**. Po dlhom zvažovaní sa napokon rozhodne **anonymne požiadať o konzultáciu etickú komisiu mesta**. Tá sa s podnetom oboznámi a vypočuje si aj postoj **šéfa oddelenia, ktorý trvá na dobrých dôvodoch pre svoj postup**.

Dilema C

Ako by sa malo mesto postaviť k anonymnému podnetu a malo by nejako riešiť situáciu, na ktorú podnet upozornil?

ROZDELENIE DO SKUPÍN

- **A: Dotácia pre Zelené Hajdáky**
- Dilema 1 **ZA**
- Dilema 1 **PROTI**

- **B: Poslanecké opravy**
- Dilema 2 **ZA**
- Dilema 2 **PROTI**

- **C: Anonymná whistleblowerka**
- E: Dilema 3 **ZA**
- F: Dilema 3 **PROTI**

- **Etická komisia** (3 členovia)

NÁVRHY NA ZMENY ETICKÉHO KÓDEXU

- Podnety pre úpravy etického kódexu Mesta Hajdúky (diskusia, návrhy)

15 MIN

ROZHODOVANIE ETICKEJ KOMISIE

- Konkrétne odporúčanie Etickej komisie pre vedenie mesta a zastupiteľstvo na riešenie etických dilem

15 MIN

HLASOVANIE O POSTOJI MESTA

- Ako sa Mesto Hajdáky vo finále vyrovná s tromi eticky spornými situáciami?
- Zhrnutie prípadovej štúdie

20 MIN

TRANSPARENCY VÍKEND

Transparency Víkend 2025 - Zhodnotenie

Ďakujeme za účasť i pozornosť

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO**

www.transparency.sk

<https://www.facebook.com/transparencysk>

<https://www.instagram.com/transparencysk/>